

**ВІДГУК
ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА**

**на дисертацію Кухаря Ігоря Володимировича на тему:
«Механізми формування державної політики охорони здоров'я»
подану до захисту на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.707.03
в Національному університеті цивільного захисту України,
на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного
управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління**

Актуальність теми дисертаційної роботи.

Державна політика у сфері реформування системи охорони здоров'я в Україні – один із реальних шляхів виведення даної галузі з глибокої системної кризи, оновлення не тільки медичної, але і всієї соціальної та гуманітарної сфери. Це зумовлено тим, що показники здоров'я громадян є узагальнюючою характеристикою рівня та якості життя, індексом соціального, культурного та економічного розвитку суспільства в цілому. З реформою охорони здоров'я безпосередньо пов'язаний і рівень національної безпеки нашої держави.

Основою розвитку системи охорони здоров'я України є загальноприйняті стратегічні пріоритети з баченням кінцевих результатів, а саме: опанування ринкових відносин у галузі та трансформація потенціалу охорони здоров'я, що відповідатиме вимогам ринкового суспільства; фінансування галузі; удосконалення механізмів державної політики управління потенціалом галузі та кадровими ресурсами. Саме тому, на сучасному етапі розвитку України надзвичайної актуальності набуває проблема визначення медичної допомоги.

***Ступінь обґрунтованості й достовірність основних наукових положень,
висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації***

Основні наукові положення, висновки і практичні рекомендації, що викладені в дисертації, є логічними і послідовними. Обґрунтованість представлених здобувачем наукових положень базується на аналізі інформаційно-нормативної бази, законодавчих актів України, вітчизняних і зарубіжних публікацій.

Теоретичну та методологічну основу дослідження становлять фундаментальні положення теорії державного управління, а також наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених із питань державної політики у сфері охорони здоров'я.

Ознайомившись з дисертацією Кухаря Ігоря Володимировича, зазначимо, що робота відрізняється змістовністю, логічною побудовою викладенням матеріалу, комплексним розкриттям досліджуваної проблеми. Завдяки цьому автор досяг поставленої перед собою мети дослідження.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню теоретико-методологічних засад та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення механізмів формування державної політики охорони здоров'я.

Для реалізації мети й завдань дослідження використовувалася сучасна наукова методологія, заснована на принципах: сходження від абстрактного до конкретного, єдності початку дослідження й початку розвитку об'єкта, збігу логічного й історичного, збіжності законів розвитку об'єкта й законів його пізнання тощо. В основу методології дослідження було покладено системний підхід, методологічна специфіка якого визначається тим, що він орієнтує дослідження на розкриття цілісності об'єкта і механізмів, що її забезпечують, на виділення різноманітних типів зв'язків складного об'єкта і зведення їх у єдину теоретичну картину. В основу методології дослідження було покладено системний підхід, методологічна специфіка якого визначається тим, що він орієнтує дослідження на розкриття цілісності об'єкта і механізмів, що її забезпечують, на виділення різноманітних типів зв'язків складного об'єкта і зведення їх у єдину теоретичну картину.

Реалізація завдань дослідження здійснювалася шляхом комплексного використання загальнонаукових і спеціальних методів: системного аналізу, синтезу – при дослідженні сутності, основних принципів та категорій державної політики охорони здоров'я, опрацюванні її законодавчого забезпечення, з формуванні теоретичної бази дослідження; порівняльного аналізу – для узагальнення відповідного зарубіжного досвіду; категоріального аналізу – для визначення базових понять дисертаційного дослідження,

структурнофункціонального аналізу – при дослідженні завдань, функцій та напрямів діяльності органів державної влади і управління, які здійснюють формування та реалізацію державної політики охорони здоров'я; статистичного аналізу і соціологічних досліджень – для оцінки сучасного становища державної політики охорони здоров'я й з'ясування її ставлення до дій влади зі здійснення державної політики охорони здоров'я; аналізу та узагальнення – для теоретичного обґрунтування результатів дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у вирішенні наукового завдання щодо розвитку теоретичних засад та обґрунтування науковоприкладних рекомендацій з удосконалення механізмів формування державної політики охорони здоров'я України.

Найсуттєвіші результати дисертаційного дослідження, які містять наукову новизну, полягають у тому, що: вперше: – обґрунтовано формування і здійснення державної політики у сфері охорони здоров'я громадян, що має багаторівневу структуру, а саме: інституціонально-суб'єктну, що передбачає виділення і відповідне законодавче оформлення державних та інших структур; інституціонально-правову, у рамках якої державні, регіональні і муніципальні структури створюють механізм правового регулювання відносин у сфері охорони здоров'я; інформаційноаксиологічну, на якій державні і муніципальні структури, ЗМІ затверджують важливість здорового способу життя і значущість політики державного патерналізму, прагнуть змінити ставлення нації до свого фізичного здоров'я;

Автором удосконалено: – принципи політико-правового забезпечення державної політики у сфері охорони здоров'я та першочергового конституювання на державному і регіональному рівнях законодавчих основ; формування системи погоджених нормативно-правових актів, цільових програм, що визначають заходи протидії поширення серед населення різних захворювань; формування усебічної підтримки на загальнодержавному рівні ідеології «здорового способу життя» та здійснення конкретних дій і матеріальних вкладень, що відповідають їм, та організаційні засади впровадження передового зарубіжного досвіду конкуренції між закладами охорони здоров'я, що базується

на цінності здоров'я й орієнтована на результат, визначенні принципів реформування державної політики. На основі порівняльного аналізу застосування організаційного механізму державної політики охорони здоров'я при забезпеченні населення медичними послугами, визначено шляхи подальшої реорганізації з метою підвищення його ефективності на прикладі забезпечення населення медичними послугами й лікарськими засобами у країнах Європейського Союзу, а також основні форми державної політики у сфері охорони здоров'я громадян, які повинні відповідати національним, корпоративним і особистим інтересам, включаючи створення і реалізацію законів через масив підзаконних актів, які не мають бути суперечливими і надмірними; вироблення науково-обґрунтованих пропозицій, визначення перспектив «збереження» здоров'я населення країни; підготовку відповідного кадрового потенціалу, здійснення необхідних заходів в системі інститутів медичного страхування і вітчизняної медичної промисловості;

В дисертації набуло подальшого розвитку напрями формування правового механізму державної політики охорони здоров'я, які формуються на основі Міжнародно-правових стандартів в області забезпечення – права на охорону здоров'я і медичну допомогу та системи правових і організаційних механізмів, безпосередньо пов'язаних з охороною здоров'я, що склалася в сучасному міжнародному праві, що дозволяє говорити про формування нової комплексної галузі – міжнародного права з охорони здоров'я і науково-методичні підходи до з'ясування особливостей управлінської діяльності при вирішенні проблем, які виникають у зв'язку з реформуванням сфери охорони здоров'я України та шляхів підвищення ефективності функціонування соціально-економічної системи в галузях, що формують людський потенціал (комплексний підхід до процесу реформування; приведення у відповідність соціальних гарантій ресурсного, фінансового й технічного забезпечення; перехід до нових стандартів визначення необхідних витрат на основі розрахунків вартості наданих послуг; наповнення новим змістом системи обов'язкового медичного страхування).

Оцінка оформлення дисертації та автореферату

Дисертація та автореферат оформлені згідно з існуючими вимогами . Зміст дисертаційної роботи логічний, виклад матеріалу послідовний і достатньою мірою розкритий.

Зміст автореферату повністю ідентичний основним положенням дисертації. В цілому дисертаційна робота та автореферат, написані літературною українською мовою, легко читаються і сприймається.

Практичне значення дисертаційної роботи.

Основні ідеї та висновки дослідження доведено до конкретних положень, методик та рекомендацій. Вони можуть бути використані у практичній діяльності при плануванні роботи громадських організацій, діяльності органів державного управління при розробці заходів стосовно охорони здоров'я. Матеріали дисертації можуть також використовуватися в навчальному процесі при підготовці магістрів публічного управління та адміністрування, в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, при підготовці методичних матеріалів, лекцій та практичних занять з публічного управління та адміністрування.

Запропоновані в дисертації положення, висновки і рекомендації мають практичне значення, що підкреслюється довідкою про впровадження Департаменту охорони здоров'я Хмельницької обласної військової адміністрації (довідка про впровадження від 21.10.2024 р., № 02-01/2430).

Також теоретичні напрацювання автора дисертаційного дослідження впроваджуються в роботі постійної комісії з питань охорони здоров'я та соціальної політики, освіти, науки, культури, релігії, молоді та спорту 5 Хмельницької обласної ради (довідка про впровадження від 16.11.2024 р., № 1881/01-11).

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

Дискусійними положеннями, а також такими, до яких є зауваження, можна вважати наступне.

1. У параграфі 1.1 на с. 13-15 дисертаційного дослідження автором підкреслюється необхідність більш ретельного вивчення в дослідженні сфери охорони здоров'я в Україні, саме як комплексної державно-управлінської категорії, але, на наш погляд, у процесі аналізу саме комплексного підходу автору не завжди вистачає.

2. . Не зрозумілою є логіка автора щодо звернення до проблематики соціальної політики України (р.1., п.п. 1.2, 1.3.), дисертанту слід було обґрунтувати зв'язок між політикою охорони здоров'я та соціальною політикою, а також визначити напрями їх кореляції, у тому числі і через механізми державної політики.

3. В загальних висновках дисертації (пункт 3.), не конкретизовано досвід яких країн було досліджено автором, та що конкретно ним пропонується впровадити у нашій державі з ціллю підняття ефективності реалізації державної політики охорони здоров'я.

3. У своїй роботі дисертант присвячує достатньо уваги обґрунтуванню актуальності дисертаційного дослідження, але при цьому не обґрунтовує зв'язок обраної проблематики із з важливими науковими та практичними завданнями як загальнодержавного так і регіонального рівнів.

5. В авторефераті дисертаційного дослідження бракує статистичного та графічного матеріалу, який би відображав зроблений в дисертації науковий аналіз .

В той же час слід відзначити, що вказані зауваження ні в якій мірі не знижують загальної наукової і практичної цінності роботи і не впливають на достатньо позитивну оцінку дисертації Кухаря І.В.

Загальний висновок.

Таким чином, слід зазначити, що дисертаційна робота Кухаря Ігоря Володимировича на тему: «Механізми формування державної політики охорони здоров'я », відповідає вимогам МОН України, пунктів 9,11, 12 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року №567, а саме: є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати в галузі науки державного управління, що вирішують конкретну наукову задачу, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління.

Офіційний опонент:

професор кафедри обліку і аудиту

Чорноморського національного

університету імені Петра Могили,

доктор наук з державного управління, професор

Л.В. АНТОНОВА

Підпис Антонової Людмили Володимирівни
засвідчую:

Вчений секретар

Вікторія ЧОРНА